

E-BOOK Z SERII

POWOŁANI DO WOLNOŚCI

JAK CHRONIĆ DZIECKO PRZED PORNOGRAFIĄ

PIOTR KAPERA

MEZCZYZNA.ORG.PL

Projekt okładki: Joachim Kubieniec (kubieniec92@gmail.com)
Konsultacja tekstu: Mateusz Świstak
Redakcja techniczna: piotr@kosowski.online

Copyright © Piotr Kapera
Copyright © Stowarzyszenie Możesz, Instytut Rozwoju Mężczyzny

Katowice 2016

ISBN 978-83-946435-1-5

Ebook „Jak chronić dziecko przed pornografią”
może być przesyłany innym osobom bezpłatnie jedynie w całości.
Umieszczanie ebooka na stronach www wymaga pisemnej zgody wydawcy.

Więcej informacji o podobnej tematyce znajduje się na stronie Instytutu:
www.mezczyzna.org.pl

Jeśli chciałbyś zorganizować wykład, prelekcję warsztat na temat seksualności,
profilaktyki lub uzależnienia od pornografii prosimy o kontakt:

INSTYTUT ROZWOJU
MĘŻCZYZNY

ul. Św. Jana 9, 40-012 Katowice
+48 (32) 726 1866
biuro@mezczyzna.org.pl

WSTĘP

Napisałem ten ebook gdyż wierzę, że istnieje co najmniej jedna postawa poza biernością, w momencie kiedy konfrontujemy się z tematem pornografii wśród dzieci. Każdy z nas może odnieść sukces w walce o zachowanie wrażliwości i niewinności najmłodszych. To wręcz powinno stać się naszym obowiązkiem, aby chronić dzieci przed pornobiznesem, który bezkarnie wchłania je w coraz to mroczniejsze i coraz bardziej nieludzkie gatunki pornografii.

W tym ebook'u znajdziesz wskazówki, które mogą stać się dla Ciebie punktem zwrotnym w zrozumieniu skali zagrożenia. Dostaniesz również praktyczną wiedzę, którą będziesz mógł wykorzystać, aby oddalić jak najdalej w czasie pierwszy kontakt dziecka z pornografią. Pomocze Ci również stworzyć przestrzeń w Twoim domu, w której korzystanie przez dziecko z Internetu będzie dużo bezpieczniejsze.

Co sprawiło, że ten ebook powstał?

Od połowy 2013 roku pracuję z mężczyznami, którzy zmagają się w różnym stopniu ze swoją seksualnością, i którzy na drodze tych zmagających uwikłali się w uzależnienia chociażby od pornografii. Większość mojej energii była skupiona na tym, aby pomagać właśnie tej konkretnej grupie i w tym konkretnym temacie. Do czasu, kiedy zapisałem się na obóz gdzie dużą część uczestników stanowili rodzice. Większość z nich ma dzieci, które już od najmłodszych lat korzystają bez żadnych ograniczeń z zawartości, którą oferuje im szerokopasmowy dostęp do Internetu. Również do treści, która jest dla nich szkodliwa. W mojej głowie pojawiła się myśl, że przecież mógłbym przygotować dla nich wykład o ukrytym zagrożeniu jakim jest pornografia. W ramach przygotowań do niego natknąłem się na wywiad z psychoterapeutką pracującą z dziećmi w temacie uzależnień od pornografii.

**JAK CHRONIĆ
DZIECKO PRZED
PORNOGRAFIA**

Poniższe fragmenty pochodzą z wywiadu przeprowadzonego z Anetą Zielińską, psychoterapeutką¹:

Milena Bryła: Byłam zaskoczona, gdy dowiedziałam się, że jako psycholog dziecięcy zajmuje się Pani dziećmi uzależnionymi od pornografii. Nawet nie młodzieżą, ale dziećmi. Dzieci i uzależnienie od porno... nie bardzo mieści mi się to w głowie. W jakim wieku są Pani pacjenci?

Aneta Zielińska: Najmłodszy mają osiem lat. Większość – dziesięć, jedenaście... .

[MB]: Ośmiolatkowie uzależnieni od porno!

[AZ]: Tak. W dodatku zazwyczaj są to dzieci, które oglądają już tzw. twardą pornografię, a więc wcześniej musiały jeszcze oglądać łżejsze treści. Oglądanie pornografii przez dzieci może poczynić szkody w ich psychice: może nastąpić wzrost poziomu niepokoju, nadpobudliwość, wystąpienie objawów nerwicowych, a później także depresyjnych. Na poziomie somatycznym mogą natomiast występować problemy ze snem, bóle głowy, apatia, nudności – a to są już objawy nasycenia pornografią.

[MB]: Jak zaczyna się takie uzależnienie?

[AZ]: Zaczyna się zazwyczaj od tego, że dziecko wyszukuje w internecie informacji potrzebnych na przykład do szkoły, i przypadkiem natrafia na treści dla dorosłych: zdjęcia czy filmiki erotyczne. Ogląda je i mimo wszystko zaczyna się interesować, co to jest, skąd to jest, zaczyna klikać... Wchodzi na strony pornograficzne, widzi, że to wciągające, przyjemne, że to stymulacja, a tak naprawdę to początek uzależnienia.

Mechanizm adaptacji, czyli przyzwyczajania się, sprawia, że dziecko szuka okazji, żeby tylko włączyć komputer, żeby tylko się zalogować, żeby coś pooglądać. Zobaczy jeden, dwa filmy pornograficzne, nasyci się. Ale później już mu to nie wystarcza, bo te same obrazy oglądane wielokrotnie przestają oddziaływać erotycznie. Potrzebne są nowe bodźce, dziecko chce więcej, więcej i więcej. Zaczyna się szukanie czegoś mocniejszego, innego, nietypowego. Oglądanie pornografii przez dzieci jest bardziej uzależniające niż alkohol i narkotyki.

¹ Psycholog: Moi pacjenci? 8-letnie dzieci uzależnione od porno. Od twardej pornografii, http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114871,12649221,Psycholog__Moi_pacjenci__8_letnie_dzieci_uzalezniowane.html [dostęp: 03.08.2016].

Niestety kwestia ochrony dzieci i młodzieży przed pornografią w Polsce jest bardzo zaniedbana, o czym może świadczyć chociażby bardzo mały zasób badań. Te, do których udało mi się dotrzeć prezentują następującą kondycję młodzieży:

Badania przeprowadzone wśród młodzieży gimnazjalnej (II i III klasa gimnazjum – 14 i 15 lat) potwierdzają tylko obawy:

Źródło: Badanie dr Szymona Grzelaka, Prezesa Zarządu IPZIN pt.: Diagnoza problemów i pozytywnego potencjału młodzieży, 2013 r.

Szybkość narastania problemu ciągle wzrasta i to w tempie niewyobrażalnym. Powstają coraz to nowsze technologie, które mają za zadanie zatrzeć granicę między światem wirtualnym a rzeczywistością. Dla pornobranży jest to szansa na dostarczanie swoim klientom dużo mocniejszych doznań. Ponadto nieograniczony dostęp do Internetu, a co za tym idzie także pornografii nie tylko z komputera, ale także z urządzeń mobilnych tylko przyczynia się do nasilenia tego problemu.

Jedyną, co możemy zrobić, to przejść do działania.

Kilka powodów dlaczego warto zareagować.

DLACZEGO – JEST AŻ TAK WAŻNE ABYŚ ZAREAGOWAŁ?!

1. Dziecko jest o wiele bardziej niż Ty podatne na skrzywdzenie

Fakt ten skomentował bardzo dosadnie Jezus.

Kto zaś zgorszy jednego z tych małych, którzy wierzą we mnie, lepiej będzie dla niego, aby mu zawieszono u szyi kamień młyński i utopiono go w głębi morza.

Ew. Mateusza 18:6

Aby w pełni zrozumieć powagę i znaczenie tych słów, które wypowiedział Jezus, postanowiłem przytoczyć Ci parę faktów naukowych.

a) Pornografia jest jak narkotyk – uzależnia

Mamy coraz więcej badań, które jednoznacznie pokazują, że pornografia to uzależnienie. W 2014 roku zespół pod przewodnictwem dr Valerie Voon za pomocą funkcjonalnego obrazowania metodą rezonansu magnetycznego (fMRI) porównał aktywność mózgu u osób

uzależnionych od pornografii do aktywności mózgu osób uzależnionych od narkotyków czy alkoholu². Wnioski nie pozostawiły wątpliwości:

U osób uzależnionych od pornografii pojawiają się neurologiczne zmiany w mózgu, porównywalne ze zmianami u osób uzależnionych od narkotyków czy alkoholu.

dr Valerie Voon
Uniwersytet w Cambridge

Przytoczę jeszcze jedną wypowiedź, którą udzielił amerykański profesor neurochirurgii:

Amerykańskie Towarzystwo Medycyny Uzależnień, w oparciu o aktualną wiedzę neurologiczną, zmieniło w 2011 roku definicję uzależnienia. Dzisiaj rozumiemy je nie tylko jako wewnętrzny przymus korzystania ze szkodliwej substancji, ale jako przewlekłą chorobę mózgu wpływającą na układ nagrody, motywacji i pamięci. Po raz pierwszy Amerykańskie Towarzystwo Medycyny Uzależnień zdefiniowało uzależnienie jako obejmujące także zachowania niezwiązane z zażywaniem substancji, jak jedzenie, hazard, a także – właśnie tak – seks. One wpływają na mózg w podobny sposób. Oglądanie pornografii uwalnia taki sam poziom dopaminy jak zażycie morfiny.

dr Donald Hilton, jr.
profesor neurochirurgii na Uniwersytecie San Antonio w Teksasie, USA

b) Dzieci i nastolatki są bardziej podatni na uzależnienia

Badania stwierdzają, że u dzieci jak i nastolatków ryzyko uzależnienia jest szczególnie wysokie, gdyż ich układ nagrody jest dwu do czterokrotnie bardziej czuły niż u dorosłego i wydziela wielokrotnie więcej dopaminy.³

Przyczyna tego leży w rozwoju mózgu człowieka:

Ciąża u ludzi nie może trwać dłużej niż dziewięć miesięcy, gdyż doprowadzałoby to do śmierci matki podczas porodu. Konsekwencją tego jest, że dziecko rodzi się z mózgiem, który będzie się wciąż rozwijał i zmieniał. Badania pokazują, że takie dojrzewanie mózgu może trwać nawet do 23-25 roku życia.⁴ Najpóźniej w tym procesie dojrzewa kora przedczołowa, która odpowiedzialna jest między innymi za myślenie przyczynowo-skutkowe. To właśnie nie do końca rozwinięta kora przedczołowa sprawia, że młodzi ludzie podejmują więcej decyzji pod wpływem impulsu bądź emocjonalnego uniesienia niż podyktowaną racjonalnym spojrzeniem

² V. Voon, T.B. Mole, P. Banca, L. Porter, L. Morris, S. Mitchell, T.R. Lapa, J. Karr, N.A. Harrison, M.N. Potenza, M. Irvine (2014), Neural Correlates of Sexual Cue Reactivity in Individuals with and without Compulsive Sexual Behaviours.

³ D. Sturman, B. Moghaddam (2011), Reduced Neuronal Inhibition and Coordination of Adolescent Prefrontal Cortex during Motivated Behavior, The Journal of Neuroscience 31, 4: 1471-1478.

⁴ B. Strauch (2003), The Primal Teen-What the New Discoveries About the Teenage Brain Tell Us About Our Kids. Doubleday.

na sprawę. Mechanizm obronny, który ma informować o możliwych negatywnych konsekwencjach korzystania z pornografii jest po prostu przytępiony. Wizja przyjemności, jaką można odczuć oglądając pornografię, przyćmiewa racjonalne myślenie.

2. Imprinting seksualny – pierwsze doświadczenia seksualne mają wpływ na przyszłe postrzegania seksualności

Podczas rozmowy ze swoim znajomym o sile wpływu obrazów pornograficznych na nasz umysł, usłyszałem historię która, według mnie, świetnie obrazuje zjawisko imprintingu. Kiedy mój znajomy miał około sześciu lat, wbrew swojej woli i przy całkowitym braku gotowości, został postawiony w sytuacji, która nim wstrząsnęła. Niczego się nie spodziewając, usłyszał, jak drzwi od sąsiedniego pokoju otwierają się. Z pokoju wybiegła jego ciocia i nic by nie było w tym przerażającego, gdyby nie fakt, że ta kobieta była całkiem naga. W całym mieszkaniu rozległ się krzyk chłopaka, który został skonfrontowany z czymś na co nie był gotowy.

Dziś ta historia mojego znajomego bawi ale fakt, że wciąż ją pamięta pokazuje, jak mocno pierwsze spotkania z seksualnością zostają wdrukowane w nasz mózg.

Często jest tak, że właśnie te doświadczenia stają się dla nas wzorcem, pewnym fundamentem, do którego odnosimy wszystkie przyszłe doświadczenia seksualne. Pornografia kształtuje w dziecku obraz relacji seksualnej między kobietą a mężczyzną, w której kobieta jest jedynie przedmiotem do zaspokajania męskich potrzeb seksualnych.

Chciałbym Cię zapytać? Czy chcesz, aby Twoje dziecko miało wyobrażenie seksu jako aktu oderwanego od intymności co doprowadzi do tego, że zacznie go traktować instrumentalnie a nie emocjonalnie? Aby w jego głowie zakorzeniło się przekonanie, że kobiety lubią być upokarzane i poniżane? Czy może chciałbyś aby wyrastało w przeświadczeniu, że seksualność jest czystym i dobrym darem od Boga, pełnym czułości oraz intymności?

Jeszcze parę słów od profesor z Uniwersytetu z Wisconsin–Madison odnośnie inicjacji w świecie pornografii:

„Pierwszy kontakt z pornografią jest dla dziecka szczególnie trudnym doświadczeniem, ponieważ na poziomie neurologicznym uruchamiają się mechanizmy odpowiadające za pobudzenie, ekscytację i przyjemność (które organizm uruchamia w sposób automatyczny pod wpływem bodźców seksualnych), a jednocześnie na poziomie poznawczym dziecko nie rozumie do końca tego co widzi, nie znajduje uzasadnienia dla pojawiającej się często przemocy i wulgarności, co z kolei powoduje stany napięcia i niepokoju. Z czasem, gdy niepokój nieco opada, u części dzieci może wzrastać ciekawość i chęć ponownego kontaktu z tymi treściami, aby po raz kolejny poczuć tę nieznaną wcześniej, może nieco niepokojącą, ale przez to ekscytującą mieszkankę hormonalną. Stopniowo, po kolejnych doświadczeniach, mózg coraz mocniej kojarzy stan podniecenia, z definicji przyjemny, z kontaktem z obrazami na ekranie, które przestają razić, a coraz

bardziej kojarzą się z odczuwaniem przyjemności. Młody człowiek dąży do powtarzania tych stanów, a ich powtarzalność coraz bardziej modeluje i kształtuje jego postawy i preferencje.”⁵

3. Dziecko uczy się poprzez ...?

Z pewnością znasz ten sposób w jaki dzieci uczą się nowych zachowań. Rewelacyjnie, prezentuje to krótki filmik „Children see. Children do.”

<https://www.youtube.com/watch?v=G4yBj0LXCTo>

Dokładnie, tym sposobem jest uczenie się poprzez naśladowanie. Dziecko widzi. Dziecko robi. Warto więc zadać sobie pytanie. Czy wiesz CO dziecko z tego co zobaczy będzie chciało zrobić?

Posłużę się badaniem, które przeprowadzili R. Wosnitzer i A. Bridges. Dwaj badacze postanowili przejrzeć pięćdziesiąt najchętniej wypożyczanych filmów pornograficznych, by sprawdzić jakich zachowań uczy się dziecko oglądając te filmy.

Większość materiałów zawierała nie tylko fizyczne, ale i werbalne znęcanie się nad występującymi w nich kobietami.

88%

**scen zawiera agresję fizyczną,
policzkowanie z otwartej ręki i gagging
(seks oralny skutkujący tym, że kobieta
dławi się, a nawet wymiotuje)**

⁵ J. Cantor, The Psychological Effects on Media Violence on Children and Adolescents (2002), http://yourmindonmedia.com/wp-content/uploads/media_violence_paper.pdf [dostęp: 03.08.2016].

48%

**scen zawiera wyrazy
werbalnej agresji,
tj. obrzucanie kobiet wyzwiskami
takimi jak „suka” lub „zdzira”**

Podsumowując swoje badanie stwierdzili, że prawie 90% scen zawiera co najmniej jedną agresywną praktykę seksualną skierowaną w stronę kobiet.⁶

Aktorzy w filmach porno zachowują się jak seksualni psychopaci. Czy są oni rzeczywiście psychopatami? Nie wiem. Wiem jednak, że oni się tak zachowują. Nasi 12-letni chłopcy uczą się o seksie od ludzi, którzy zachowują się jak psychopaci.

dr Gail Dines

autorka książki „Pornoland. Jak skradziono naszą seksualność”

Możesz uznać, że trochę przesadzam i wyolbrzymiam problem. Ale zanim tak stwierdzisz, spójrzmy jeszcze na statystyki i dane, które zbiera Komenda Główna Policji w Warszawie. Według informacji pochodzących z ich baz wynika że w latach 2004 do 2012 zanotowano dwukrotny wzrost przestępstw na tle seksualnym, dokonywanych przez nieletnich w tym rekordowy, bo aż trzykrotny, wzrost w roku 2011. Poniżej parę historii, które można było usłyszeć w mediach:

„Jedną z pierwszych głośnych spraw, która poruszyła polską opinię publiczną, był dramat dziewczynki z Gdańska. W październiku 2006 roku pięciu uczniów gimnazjum dopuściło się molestowania seksualnego swojej czternastoletniej koleżanki. Akt przemocy nagrali telefonem komórkowym. Dziewczynka popełnia samobójstwo.

W listopadzie 2011 roku w Lublinie dwunastolatka została brutalnie zgwałcona przez trzech starszych uczniów.

W styczniu 2012 roku w Szczecinie piętnastolatek dopuścił się gwałtu na dziewięciolatku, wydarzenie zostało nagrane telefonem komórkowym przez innego chłopca.

W maju 2013 roku w radomskim szpitalu psychiatrycznym doszło do gwałtów na dziewięciolatku oraz trzynastolatku. Przestępstw dopuścił się szesnastolatek.

W tym samym roku, we wrześniu, także w Radomiu, pięciu chłopców w wieku od 8 do 12 lat zgwałciło sześcioletnią dziewczynkę. Zmuszali ją m.in. do seksu oralnego.

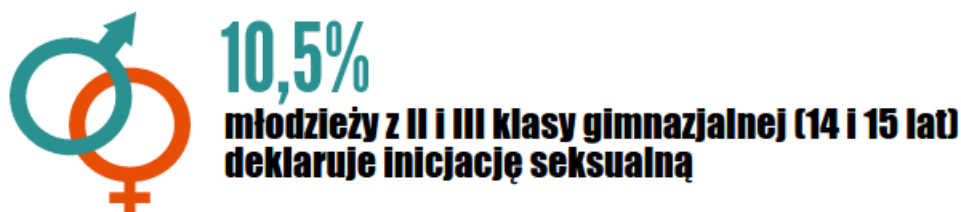
W marcu 2014 roku w Aleksandrowie Kujawskim czternastoletni chłopiec dopuścił się gwałtu na swojej trzyletniej siostrzenicy.”⁷

⁶ R. Wosnitzer, A. Bridges, Aggression and Sexual Behavior in Best-Selling Pornography: A Content Analysis Update (artykuł zaprezentowany na 57 Annual Meeting of the International Communication Association, San Francisco, 24-28 maja 2007 roku).

⁷ Stowarzyszenie Twoja Sprawa, Chrońmy dzieci przed pornobiznesem – wezwanie do działania, s. 6.

Wspomniane przeze mnie wydarzenia to tylko sprawy, które zostały nagłośnione. Tak naprawdę nie wiemy, ile podobnych sytuacji zostaje popełnionych w zaciszu czterech ścian i o których się nigdy nie dowiemy gdyż osoba pokrzywdzona z różnych powodów nie zgłosi tego na policję.

Kolejną konsekwencją wynikającą z naśladowania porno-aktorów jest wzrost ilości inicjacji seksualnych wśród polskiej młodzieży:

Źródło: Badanie dr Szymona Grzelaka, Prezesa Zarządu IPZIN pt.: Diagnoza problemów i pozytywnego potencjału młodzieży, 2013 r.

4. Młodzi sami wysyłają komunikat

Podczas badań, które zostały przeprowadzone między 2010 a 2012 roku wśród gimnazjalistów padło pytanie:

Czy uważasz, że dostęp młodzieży do treści pornograficznych w Internecie i mediach jest zbyt łatwy?

Źródło: Badanie dr Szymona Grzelaka, Prezesa Zarządu IPZIN pt.: Diagnoza problemów i pozytywnego potencjału młodzieży, 2013 r.

” Młodzi wysyłają więc nam, dorosłym, wyraźny komunikat, że świat, który stworzyliśmy, daje im zbyt wiele możliwości kontaktu z treściami pornograficznymi. Oceniają, że dostęp ten powinien być trudniejszy, bardziej ograniczony, zarówno dla dzieci, jak i dla nich samych. [...]

Gdy przysłówkowe «trzy kliknięcia myszą» wystarczą, aby dotrzeć do pornografii, nawet tej najbardziej brutalnej i wulgarnej, co drugi gimnazjalista i co piąta gimnazjalistka ulegają tej pokusie.

dr Szymon Grzelak

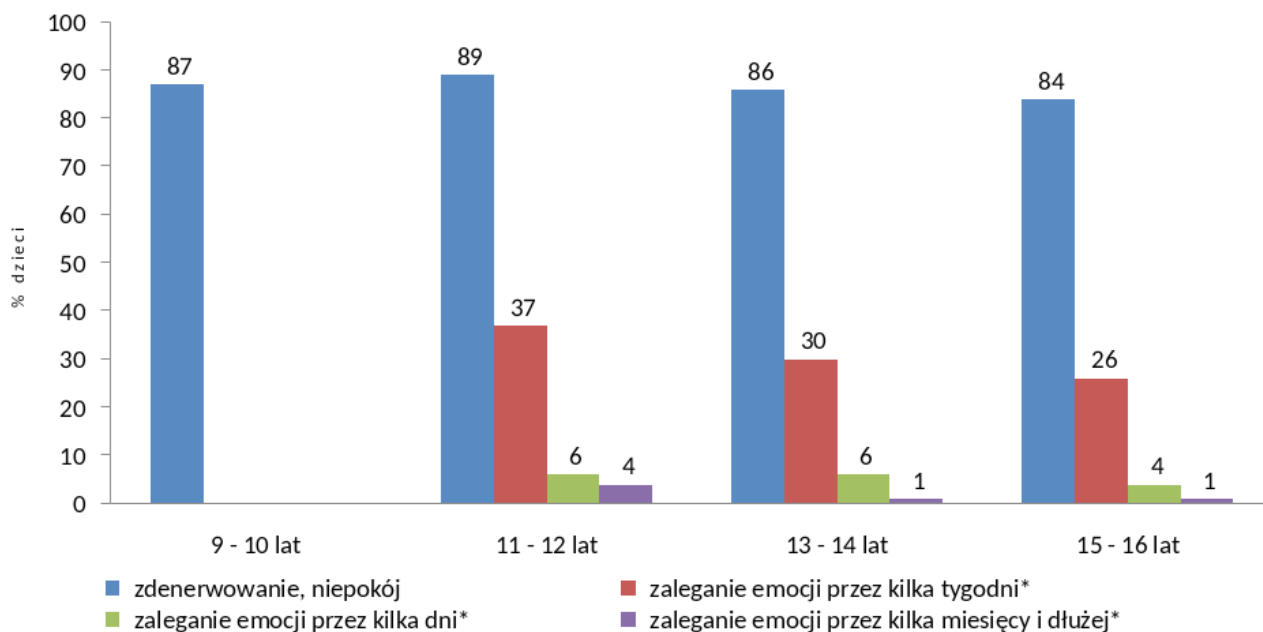
praktyk i badacz zajmujący się zagadnieniami wychowania i profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, Prezes Zarządu Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej

5. Traumatyzujące doświadczenie

Gdyby konsekwencje pornografii ujawniały się tak szybko, jak ból przytrzaśniętego palca, dziś nie mielibyśmy najmniejszych wątpliwości co do szkodliwości tego uzależnienia. Rozciągnięcie w czasie konsekwencji korzystania z pornografii powoduje, że nie potrafimy rozpoznać prawidłowo skutków jakie ona powoduje wśród dzieci. Tym bardziej cieszy fakt, że przeprowadzono poniższe badanie.

Spośród dzieci, które miały kontakt z treściami związanymi z seksem w środkach masowego przekazu (filmy i zdjęcia pornograficzne, przedstawiające akty seksualne, nagie intymne części ciała i inne materiały, których dzieci nie powinny oglądać, zdaniem badanych dzieci; N=3851) znacząca większość odczuwa negatywne stany emocjonalne.

**NEGATYWNE REAKCJE EMOCJONALNE DZIECI W WIEKU 9-16 LAT
NA SEKS I PORNOGRAFIĘ W MASS MEDIACH**

*Grupa 777 dzieci, które odczuły negatywne emocje. Nie pytano o zaleganie emocji dzieci poniżej 11 lat z powodów etycznych;
Źródło danych: www.eukidsonline.net. Analiza i wykres przygotowane przez L. Kirwii, EU Kinds Online – PL; 2014-12-21

Istotną informacją jest to, że nawet u najstarszych z badanych dzieci negatywne emocje mogą zalegać przez kilka miesięcy albo dłużej, co pokazuje, jak bardzo traumatyzujące było to doświadczenie.

JAK – MOGĘ ZAWALCZYĆ O SWOJE DZIECKO?

Zrobić dwa kroki. Tylko i aż dwa.

Krok 1 – ROZMOWA

Krok 2 – DZIAŁANIE

Krok 1 – ROZMOWA

Ten podrozdział jest efektem moich rozmów z rodzicami, psychoterapeutami, terapeutami, psychologami oraz lektur wielu materiałów poświęconych tematyce uzależnień. Przygotowałem go jako zbiór zasad, które mogą naprowadzić Cię na pewne przestrzenie działania. Niemniej, wyciągnięcie konkretnych wniosków, pozostawiam Tobie. I to tylko od Ciebie zależy co Ty z tym zrobisz. Pamiętaj, że nie każda zasada będzie odnosiła się do każdego przedziału wiekowego.

Zasada 1.

Nie da się skutecznie zabronić dziecku dostępu do pornografii. Jak będzie chciało, to i tak po nią sięgnie. Nawet jeśli miałoby to zrobić bardzo okrutną drogą, ponosząc wielkie koszty.

Co można z tym zrobić?

To tak naprawdę pytanie jest o cel Twojego wysiłku? Co chcesz osiągnąć? Czy Twoim celem jest zabronienie korzystania z pornografii, czy może przeprowadzenie dziecka przez proces nauki świadomego i bezpiecznego korzystania z zasobów internetu. Jednak jeśli zamierzasz stawiać tylko ograniczenia to gwarantuję Ci, że wprowadzenie zakazu oglądania pornografii i tym samym narzucenie Twoich zasad doprowadzi tylko to spotęgowaniu dążeń Twojego dziecka do złamania tego zakazu. Zrobisz mu krzywdę, kiedy będziesz je traktować jako nierozumne stworzenie, które nie jest w stanie pojąć zagrożeń. Jeśli nauczysz swoje dziecko, w jaki sposób bezpiecznie korzystać z zasobów internetu, będzie ono wykorzystywało tę naukę tak w domu, jak i poza nim. Tak stworzony wzorzec zachowania przyda się nawet, kiedy wyfrunie już z domowego gniazda.

Zasada 2.

Spraw, aby dziecko poczuło się współautorem zasad, które chcesz wprowadzić w swoim domu.

Wierzmy bardziej pomysłom, na które sami wpadniemy niż tym, które zostały nam narzucone przez kogoś innego. Nie lubimy, gdy ktoś nam coś na siłę wciska. Może więc lepiej, aby naprowadzić kogoś tak, aby sam doszedł to tego wniosku i czuł, że to jest jego pomysł?

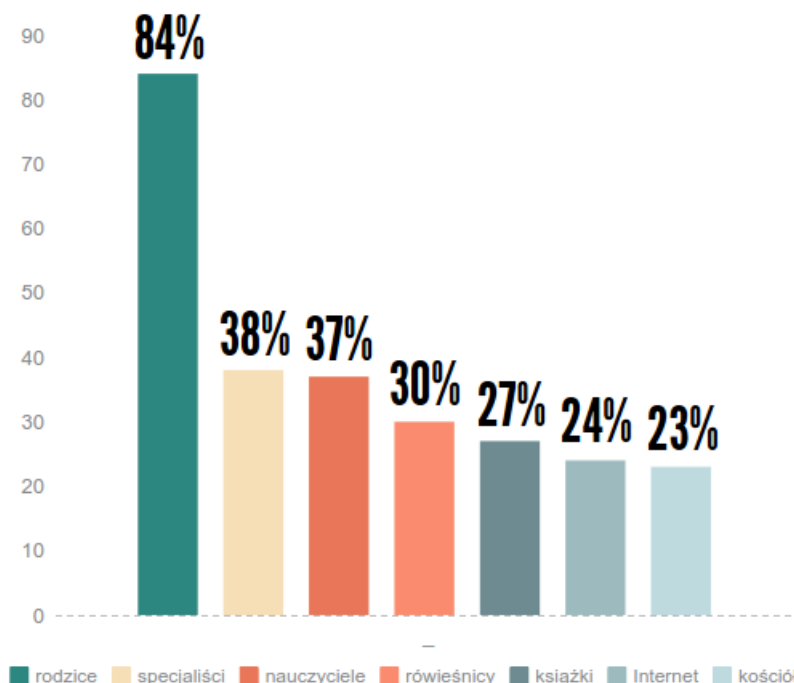
A oto krótka historia, aby zobrazować Ci siłę tego sposobu:

„Kiedy w Białym Domu urzędował Woodrow Wilson, pułkownik Edward M. House zdobył sobie nieprawdopodobne wpływy zarówno w sprawach krajowych, jak i zagranicznych. Wilson polegał na radach i opiniach pułkownika House'a bardziej niż na zdaniu członków własnego gabinetu. W jaki sposób pułkownik House zyskał taki wpływ na prezydenta? Na szczęście znamy odpowiedź na to pytanie. Udzielił jej sam House w rozmowie z Arthurem D. Howdenem Smithem, który z kolei przytoczył ją w artykule opublikowanym w „The Saturday Evening Post”. „Kiedy poznałem prezydenta, zorientowałem się, że najlepszym sposobem przekonania go do jakiegoś pomysłu było rzucenie od niechcienia, tak aby się nim zainteresował — wtedy zaczynał myśleć o nim na własny rachunek. Po raz pierwszy wyszło mi to przypadkowo. Odwiedzałem go w Białym Domu i rozmawiałem z nim o polityce; nie wydawał się podzielać moich poglądów. A jednak w kilka dni później przy obiedzie ze zdziwieniem usłyszałem, jak prezentuje moje sugestie jako swoje własne zdanie.” Czy House przerwał mu i powiedział: „To nie jest twój pomysł. Ja to wymyśliłem”? O nie, nie House. Był na to zbyt sprytny. Nie dbał o uznanie. Chodziło mu o efekty. Tak więc pozwolił Wilsonowi sądzić, że był to jego pomysł. Zrobił nawet coś więcej. Publicznie wyraził Wilsonowi swoje uznanie.”⁸

Bądź jak pułkownik House dla swojego dziecka!

Zasada 3.

Wykorzystaj to co już masz – autorytet rodzica

Źródło: Badanie dr Szymona Grzelaka, Prezesa Zarządu IPZIN pt.: Diagnoza problemów i pozytywnego potencjału młodzieży, 2013 r.

⁸ D. Carnegie, Jak zdobyć przyjaciół i zjednać sobie ludzi, Wydawnictwo StudioEMKA 1995.

Podczas przeprowadzanego badania wśród gimnazjalistów padło pytanie: Jakim źródłem wiedzy o miłości i seksualności najbardziej ufasz (można było zaznaczyć do trzech odpowiedzi)?

Badanie to pokazuje, że w kwestii miłości i seksualności, młodzież najbardziej jest skłonna zaufać rodzicom. Może warto byłoby wykorzystać ten naturalny czynnik?

Zasada 4.

Nie buduj murów

Przytaczana przeze mnie psychoterapeutka Aneta Zielińska, w trakcie pracy z dziećmi zauważyła przykrą tendencję. Otóż:

Milena Bryła: A kiedy już rodzice zorientują się, że dziecko ma problem z pornografią? Jaka jest ich reakcja?

Aneta Zielińska: Najczęściej reagują krzykiem, zakazami i karami, zabierają komputer. Wprowadzają dziecko w poczucie winy, że to jest coś okropnego, coś złego, że "nigdy by się tego po nim nie spodziewali"... To bardzo złe mechanizmy, które wywołują u dzieci blokadę przed rozmową z rodzicami. A fakt, że rodzice zamykają sobie możliwość rozmowy, to coś – po prostu – niesamowicie złego. Z dziećmi trzeba rozmawiać, a nie obarczać je winą.⁹

Zasada 5.

Zasady domu

Podczas konferencji dla mężczyzn, jeden z uczestników zadał nurtujące pytanie? Jak można skutecznie zabezpieczyć Internet w domu. Odpowiedź jak padła zaskoczyła pytającego.

Aby to zrobić naprawdę skutecznie, przed wprowadzeniem różnych zabezpieczeń bądź ograniczeń musisz najpierw ustalić z dzieckiem, dlaczego to robisz i na jakich zasadach. Inaczej oczekuj buntu.

W kolejnym podrozdziale umieściłem przykładowe zasady jakie można ustalić. Bądź kreatywny. Zamieszczone przykłady mają Ci tylko pomóc ustalić swoje własne zasady.

⁹ Psycholog: Moi pacjenci? 8-letnie dzieci uzależnione od porno. Od twardej pornografii, http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114871,12649221,Psycholog__Moi_pacjenci__8_letnie_dzieci_uzalezniome.html [dostęp: 03.08.2016].

Zasada 6.

Znajdź mentora

Kiedy czegoś nie wiem, szukam kogoś, kto w swoim życiu już rozwiązał podobny problem i ma w związku z tym jakieś doświadczenie. Metoda sprawdza się rewelacyjnie. Po co uparcie tracić czas, aby na nowo wynaleźć koło? Rozwiązania są wokół nas. Nie jesteś pierwszą osobą, która stoi przed zadaniem ochrony swoich dzieci przed zagrożeniem. Spytaj, niczego nie tracisz!

Podsumowanie zasad:

1. Nie da się skutecznie zabronić dziecku dostępu do pornografii. Jak będzie chciało, to i tak po nią sięgnie. Nawet jeśli miałyby to zrobić bardzo okrężną drogą, ponosząc wielkie koszty.
2. Spraw, aby dziecko poczuło się współautorem zasad, które chcesz wprowadzić w swoim domu
3. Wykorzystaj to co już masz – autorytet rodzica
4. Nie buduj murów
5. Zasady domu
6. Znajdź mentora

Krok 2 – DZIAŁANIE

No to do działania! Oto jest Twój plan. Rozpisany krok po kroku. Poniżej umieściłem też rozwinięcie niektórych kroków, abyś nie miał wątpliwości.

Krok 1 – Zasady Domu

Czemu służy ustalenie tych zasad? Po co miałbyś poświęcić swój czas tworząc je i wprowadzając je w życie? Otóż, nie jesteś w stanie stale kontrolować swojego dziecka. Nie możesz odciąć go od cyfrowego świata. Ten świat i tak znajdzie sposób, aby do niego dotrzeć. Możesz zrobić coś dużo lepszego. Pomóc swojemu dziecku samodzielnie podejmować prawidłowe wybory. Jednym z narzędzi ku osiągnięciu tego celu jest ustalenie zasad. Każdy rodzic jest inny oraz każde dziecko jest inne. Wobec tego nie istnieją sztywne zasady. Jednak możemy kierować się kilkoma regułami, które sprawią, że wprowadzone zasady będą przestrzegane:

1. Reguła pierwsza: Wykaż się zainteresowaniem

Dowiedzenie się, czym interesuje się Twoje dziecko, jakich materiałów wyszukuje w Internecie, nad czym spędza czas surfując, z jakich aplikacji korzysta na smartphonie. Czy czuje że treści, które tam przegląda go niepokoją? To sprawi, że dziecko poczuje troskę. Poczucie, że rzeczywiście chcesz mu pomóc w bezpiecznym korzystaniu z oceanu informacji, a nie tylko dać zakaz, bo takie jest Twoje „widzimi się”.

ZADBAJ O BEZPIECZEŃSTWO TWOJEGO DZIECKA!

Krok 1 – Zasady domu

Ustalone!

Krok 2 – Komputer w miejscu publicznym

Zrobione!

Krok 3 – Bezpieczeństwo rodzinne [Windows/Mac](#)

Skonfigurowane!

Krok 4 – Kontrola rodzicielska

Zainstalowane!

	Windows	Mac	Linux	Android	iOS	Windows Mobile
Beniamin	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Kaspersky Safe Kids	☒	☒	☐	☒	☒	☐
Norton Family Premier	☒	☐	☐	☒	☒	☐
DansGuardian	☐	☒	☒	☐	☐	☐
K9 Web Protection	☒	☒	☐	☒	☒	☐
WebControl	☒	☐	☐	☐	☐	☐
X3watch	☒	☒	☐	☒	☒	☐
Covenant Eyes	☒	☒	☐	☒	☒	☐
F-Secure	☒	☒	☐	☒	☒	☒
ESET	☒	☐	☐	☒	☐	☐

Pozostałe urządzenia: konsole do gier, Smart TV, itp. → [openDNS](#) (przykładowa konfiguracja).

Krok 5 – Filtr SafeSearch dla wyszukiwarki [Google](#)

Uruchomiony!

Krok 6 – Tryb ograniczonego dostępu dla [Youtube](#)

Uruchomiony!

Krok 7 – Blokowanie reklam: Adblock dla [Firefox/Chrome/pozostałe aplikacje i urządzenia](#)

Zainstalowany!

Krok 8 – Gry: system [PEGI](#)

Ok, wiem!

Krok 9 – Filmy: wyszukiwarka [IMDb](#)

Ok, wiem!

Krok 10 – Prywatność: [Pomyśl, zanim wrzucisz](#): Facebook, Instagram, Picassa Web Albums

Przeczytane!

2. Reguła druga: Nie zabieraj, ale zastąp

Jeśli korzystanie z jakiejś aplikacji wiąże się z niebezpieczeństwem, którego nie jesteś w stanie kontrolować, warto ją wyeliminować. Nie możesz jednak pozostawiać pustki. Jeśli Ty jej nie zapełnisz, zrobi to Twoje dziecko i to w sposób, który może Ci się nie spodobać. Znajdź zamiennik, który będzie łatwy w kontrolowaniu i bezpieczny dla Twojej pociechy.

3. Reguła trzecia: Szczerość

Opowiedz o tym co Cię martwi, o zagrożeniach, na które może się natknąć, i rzeczach, przed którymi chcesz je przestrzec. Sprawi to że fundamentem ustalonych zasad będzie troska a nie zakaz.

4. Reguła czwarta: Uzasadniaj każde ograniczenie

Lubimy wiedzieć, dlaczego czegoś nam nie wolno robić. Bez wyjaśnienia nie mamy powodu, aby przestrzegać zakazu.

5. Reguła piąta: Konsekwencja

Zasady, za których nieprzestrzeganie nie grozi żadna konsekwencja, tak naprawdę nie istnieją. Skoro raz złamałem zasady i nic mnie z tego powodu nie spotkało, to dlaczego miałbym nie zrobić tego drugi raz?

6. Reguła szósta: Przejrzystość

Upewnij się, czy aby na pewno Twoje dziecko w pełni rozumie zasadę, powód jej ustalenia oraz konsekwencje ich nie przestrzegania.

Wiem, że wymyślenie swoich zasad od zera może być trudne. Może to po części wynikać z braku naszej świadomości wielu zagrożeń. Technologia się szybko zmienia. Ciągłe pojawiają się nowe aplikacje. Przydałby się punkt odniesienia. Prawda?

Oto i on. Jest to tylko baza a to, jak finalnie będzie wyglądać ta lista, zależy od Ciebie. Najważniejsze, aby zasady były efektywne, a nie to, żeby wisiały na ścianie.

ZASADY DOMU¹⁰

ZASADY DLA DZIECI DO 6 ROKU ŻYCIA

1. Przed komputerem możesz spędzić tylko ____ godzin(y) dziennie (zalecamy mniej niż 2 godziny dziennie).
2. Z Internetu możesz korzystać tylko w towarzystwie osoby dorosłej.
3. Możesz otwierać tylko te strony internetowe, które rodzice zaakceptują.
4. Nie pobieraj, nie instaluj ani nie kupuj żadnych rzeczy w trybie online bez zgody rodziców.

¹⁰ Zasady, https://www.f-secure.com/pl_PL/web/home_pl/digital-parenting [dostęp 03.08.2016].

5. Natychmiast zamykaj strony internetowe, które Ci się nie podobają.
6. Możesz korzystać tylko z tych aplikacji i gier, które zostały sprawdzone przez rodziców.
7. Nie twórz samodzielnie kont poczty e-mail – dzieci, które mają mniej niż 6 lat, nie potrzebują takich kont.
8. Usługi społecznościowe, usługi chatu i fora internetowe nie są przeznaczone dla dzieci poniżej 6 roku życia.
9. Nigdzie ani nikomu nie podawaj swojego imienia i nazwiska, adresu, numeru telefonu, adresu e-mail, hasła lub nazwy szkoły.
10. Opowiedz dorosłej osobie, jeśli coś wprawi Cię w zakłopotanie, przestraszy Cię, zaniepokoi lub zdezorientuje.

ZASADY DLA DZIECI OD 6 DO 11 ROKU ŻYCIA

1. Najpierw nauka, potem zabawa – w pierwszej kolejności odrób zadania domowe. Przed komputerem możesz spędzić ____ godzin(y) dziennie (w tym czas potrzebny na wykonanie prac domowych).
2. W dni tygodnia telewizja, konsole do gier, komputery, telefony i tablety są dostępne tylko do ustalonej godziny.
3. Z Internetu możesz korzystać tylko pod nadzorem rodziców. Otwierać możesz tylko te strony, na które rodzice wyrażą zgodę.
4. Nie pobieraj, nie instaluj ani nie kupuj żadnych rzeczy w trybie online bez zgody rodziców.
5. Opowiedz dorosłej osobie, jeśli coś wprawi Cię w zakłopotanie, przestraszy Cię, zaniepokoi lub zdezorientuje, i natychmiast zamykaj strony internetowe, które Ci się nie podobają.
6. Wspólnie z rodzicami możesz utworzyć swoje pierwsze konto poczty e-mail. Twój adres e-mail stanowi informacje osobiste. Pytaj rodziców, zanim wpiszesz go w jakiegokolwiek usłudze lub podasz komukolwiek.
7. Nie twórz samodzielnie kont w usługach społecznościowych, takich jak Facebook, Twitter, Instagram, Pinterest.
8. Z usług społecznościowych możesz korzystać tylko w sposób uzgodniony z rodzicami, którzy muszą należeć w nich do grona Twoich znajomych, aby mogli pomagać Ci bezpiecznie korzystać z takich usług.
9. Nigdzie ani nikomu nie podawaj swoich danych osobowych, które obejmują Twoje imię i nazwisko, Twoje zdjęcia, adres domowy, numer telefonu, adres e-mail, hasła i nazwę szkoły, miejsce przebywania lub miejsce, do którego się wybierasz.
10. Zachowuj się kulturalnie w trybie online. Nie używaj obraźliwego ani niegrzecznego języka.

ZASADY DLA DZIECI OD 12 DO 16 ROKU ŻYCIA

1. Najpierw nauka, potem zabawa – w pierwszej kolejności odrób zadania domowe. Przed komputerem możesz spędzić ____ godzin(y) dziennie (w tym czas potrzebny na wykonanie prac domowych).
2. W dni tygodnia telewizja, konsole do gier, komputery, telefony i tablety są dostępne tylko do ustalonej godziny.

3. Funkcje filtrowania zawartości internetowej chronią Cię przed niebezpiecznymi rzeczami w sieci, ale nie zapominaj, że podczas przeglądania Internetu musisz kierować się rozsądkiem.
4. Opowiedz dorosłej osobie, jeśli coś wprawi Cię w zakłopotanie, przestraszy Cię, zaniepokoi lub zdezorientuje, i natychmiast zamykaj strony internetowe, które Ci się nie podobają.
5. Omów z rodzicami pobieranie, instalowanie i kupowanie rzeczy z Internetu, a następnie ustalcie zasady dotyczące tych czynności. Nie wykonuj tych czynności, o ile zasady na to nie zezwalają.
6. Nie twórz kont w usługach społecznościowych bez zgody rodziców. Rozsądnie korzystaj z takich kont. Dodaj rodziców do grupy znajomych, aby mogli pomagać Ci bezpiecznie i prawidłowo korzystać z tych usług.
7. Nie przyjmuj zaproszeń do „znajomych” od nieznajomych ani nie odpowiadaj takim osobom w żaden sposób.
8. Nie spotykaj się z osobami poznanymi online.
9. Nigdzie ani nikomu nie podawaj swoich danych osobowych, które obejmują Twoje imię i nazwisko, Twoje zdjęcia, adres domowy, numer telefonu, adres e-mail, hasła, nazwę szkoły, miejsce przebywania lub miejsce, do którego się wybierasz.
10. Zachowuj się kulturalnie podczas pisania wiadomości e-mail i SMS, publikowania komentarzy w usługach społecznościowych itp. Nie używaj obraźliwego ani niegrzecznego języka.

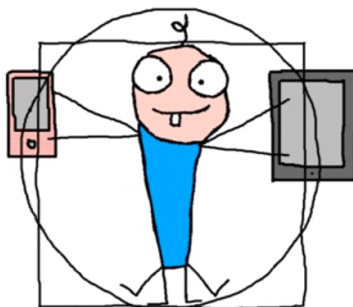
Krok 2 – Komputer w miejscu publicznym

Będąc w odwiedzinach u znajomego rzuciła mi się w oczy jedna rzecz. Przechodzą od drzwi wejściowych, korytarzem do kuchni, przechodzi się koło specjalnie wydzielonej wnęki. Mieści się tam niewiele. Wciśnięte zostało tam biurko, parę półek z książkami nad biurkiem i komputer. To, co najistotniejsze to zwrócenie ekranu monitora w stronę korytarza. Nie sposób nie zobaczyć tego, co osoba siedząca przed komputerem przegląda. Rozwiązanie w swojej prostocie rewelacyjne.

Trzeba ponieść pewne koszty, aby stworzyć taką przestrzeń. Wydzielenie jej za pomocą ścianki działowej wiąże się z pewnym wydatkiem finansowym i czasowym. Pewnie pojawia się pytanie, czy warto. Mój znajomy nie miał co do tego wątpliwości. Wiedział, że jest to walka o jego dzieci i o to, aby ich seksualność nie została zbrukana. A on jako dojrzały przywódca duchowy swojej rodziny nie mógł na to pozwolić.

No dobrze, a co ze smartfonami, tabletami i innymi urządzeniami, których przez ich “przenośność” nie można w prosty sposób kontrolować. Tutaj z kolei pojawia się pytanie: Czy Twoje dziecko, które nie potrafi jeszcze świadomie korzystać z nieograniczonych zasobów internetu jest na tyle dojrzałe, aby posiadało tablet albo smartfona? Czy faktycznie go potrzebuje? Co jest dla Ciebie ważniejsze? Czy jego bezpieczny rozwój duchowy czy może jego niekontrolowany wzrost zainteresowania treściami dla niego nieodpowiednimi. A tutaj coś dla rodziców, którzy wyposażają swoje najmniejsze pociechy w tablety czy smartfony:

„Homo tabletis” <https://www.youtube.com/watch?v=YmX20QCtBww>

HOMO TABLETIS

Krok 7 – Blokowanie reklam: Adblock dla Chrome/Firefox/pozostałe aplikacje i urządzenia

Siedząc przy laptopie, oglądaliśmy szkolenie. W pewnym momencie mój znajomy zdecydował się sprawdzić swoją skrzynkę pocztową. Zrobił, co miał zrobić i wylogował się. Wtedy oczom naszym ukazała się reklama jednej z firm produkujących bieliznę gdzie na pierwszym planie została nam zaprezentowana pani z obfitym biustem i w dość skromnym stanowisku. Zażartowałem sobie wtedy z mojego znajomego mówiąc: No ciekawie się zapowiada. Żarty, żartami i może wydaje się to błahe, w rzeczywistości znaczenie tej sytuacji może być druzgocąca. W terapii uzależnień taka reklama jest uznawana za wyzwalacz. Czym jest wyzwalacz? Spróbuję to opisać na przykładzie. Zanim ta reklama pojawiła się nikt z nas nie miał w głowie myśli o charakterze erotycznym czy seksualnym. Pojawienie się jej spowodowało, że myśli w naszych umysłach chcąc nie chcąc zostały przekierowane na te o charakterze seksualnym. Automatycznie wzbudziło to naszą ciekawość. A to jest pierwszym krokiem, aby dać się wchłonąć w ten wir ciekawości i kliknąć w tę reklamę, aby móc obejrzeć więcej. A z tego miejsca droga do strony pornograficznej jest bardzo krótka. Podobnie jest z alkoholem. Gdy idzie ulicą, nie myśli o wypiciu. Zmierza, aby odwiedzić swojego znajomego. Wtem za rogiem dostrzegł sklep monopolowy. Pojawiła się jedna myśl, potem druga, a po paru sekundach toczy on w swojej głowie walkę czy wejść do tego sklepu czy nie. Myśli są tak natrętne, że ulega. Wchodzi. Kupuje. A potem kończy się jak zawsze. Do tej sytuacji by nie doszło gdyby tego monopolowego nie było na jego drodze do znajomego. Instalując dodatek, który blokuje reklamy w prosty sposób ograniczamy możliwość pojawienia się myśli o charakterze seksualnym. Nie ma bodźca nie ma myśli.

Krok 8 – Gry: system PEGI

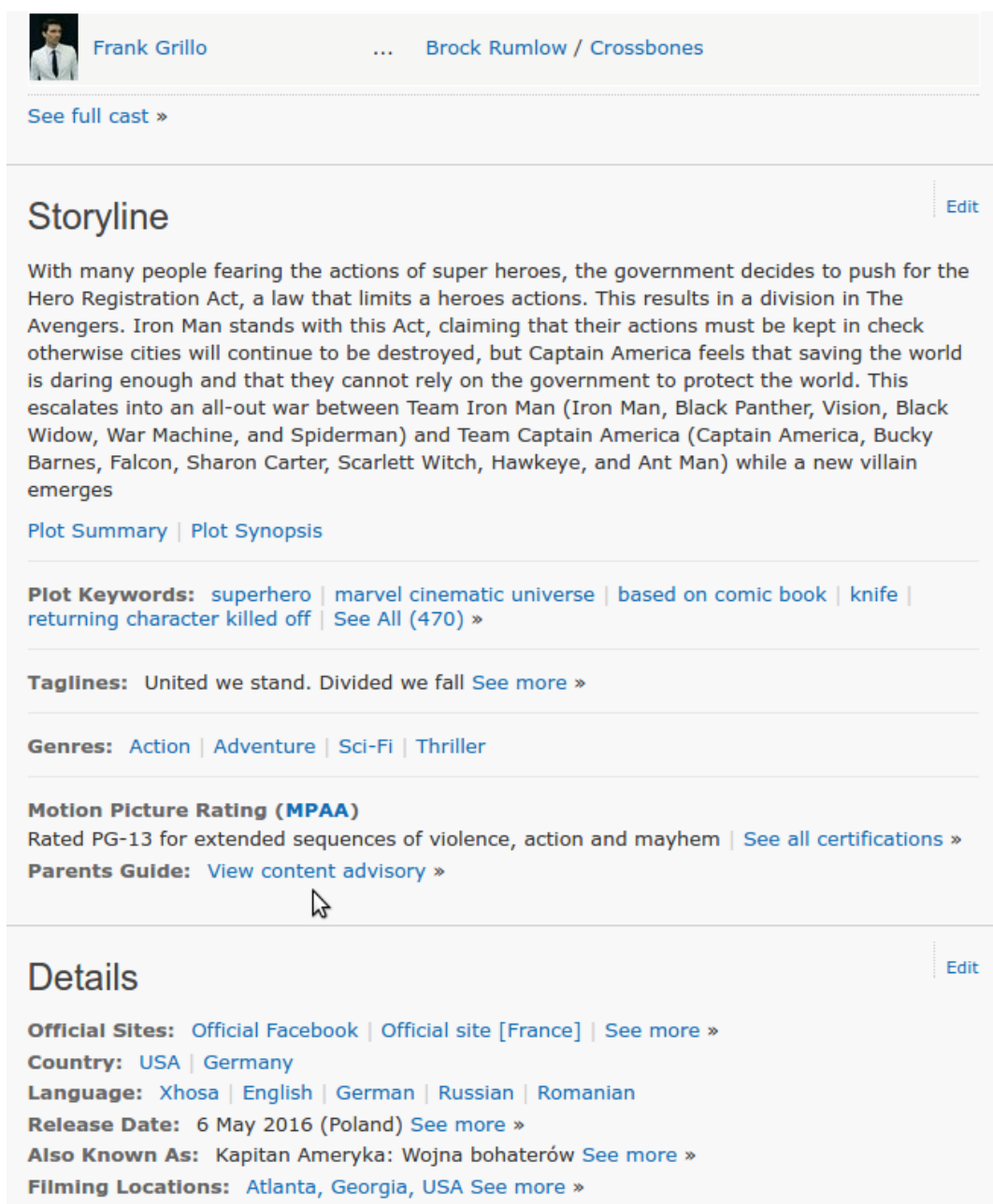
Czasami, kupujemy swoim pociechom gry. Czasami one same sobie je kupują. Bywa też, że dostają je w prezencie od wujka bądź cioci, albo pożyczają je od znajomych.

Jak w tym przypadku wygląda kwestia sprawdzenia treści, które zostały w niej umieszczone? Z pomocą przychodzi wprowadzony w 2003 roku system PEGI, który klasyfikuje gry pod

względem minimalnego wieku, jaki musi posiadać jej użytkownik oraz pod względem zawartości treści takich jak: przemoc, dyskryminacja, treści erotyczne itd. W wyszukiwarce najlepiej wpisywać angielskie tytuły gier.

Krok 9 – Filmy: wyszukiwarka IMDb

Podobnie kwestia wygląda z filmami. Na stronie IMDb wystarczy wyszukać interesujący nas film i wybrać Parents Guide: View content advisory (jak na poniższym zdjęciu). Ocena zawartości scen erotycznych przeprowadzana jest na dwa sposoby. Pierwszy prezentuje ogólną zawartość tych scen w skali od 1 do 10 a drugi jest opisem jakie rodzaje zachowań seksualnych występuje w tym filmie.

Frank Grillo ... Brock Rumlow / Crossbones

[See full cast »](#)

Storyline [Edit](#)

With many people fearing the actions of super heroes, the government decides to push for the Hero Registration Act, a law that limits a heroes actions. This results in a division in The Avengers. Iron Man stands with this Act, claiming that their actions must be kept in check otherwise cities will continue to be destroyed, but Captain America feels that saving the world is daring enough and that they cannot rely on the government to protect the world. This escalates into an all-out war between Team Iron Man (Iron Man, Black Panther, Vision, Black Widow, War Machine, and Spiderman) and Team Captain America (Captain America, Bucky Barnes, Falcon, Sharon Carter, Scarlett Witch, Hawkeye, and Ant Man) while a new villain emerges

[Plot Summary](#) | [Plot Synopsis](#)

Plot Keywords: [superhero](#) | [marvel cinematic universe](#) | [based on comic book](#) | [knife](#) | [returning character killed off](#) | [See All \(470\) »](#)

Taglines: [United we stand. Divided we fall](#) [See more »](#)

Genres: [Action](#) | [Adventure](#) | [Sci-Fi](#) | [Thriller](#)

Motion Picture Rating (MPAA)
Rated PG-13 for extended sequences of violence, action and mayhem | [See all certifications »](#)

Parents Guide: [View content advisory »](#)

Details [Edit](#)

Official Sites: [Official Facebook](#) | [Official site \[France\]](#) | [See more »](#)

Country: [USA](#) | [Germany](#)

Language: [Xhosa](#) | [English](#) | [German](#) | [Russian](#) | [Romanian](#)

Release Date: [6 May 2016 \(Poland\)](#) [See more »](#)

Also Known As: [Kapitan Ameryka: Wojna bohaterów](#) [See more »](#)

Filming Locations: [Atlanta, Georgia, USA](#) [See more »](#)

ZAKOŃCZENIE

BĄDŹ POMOCNY → PODAJ DALEJ

To już prawie koniec tego ebooka. A dla Ciebie, to tak na prawdę początek drogi, której celem jest ochrona Twojej rodziny. Jeśli zdecydujesz się skorzystać z przedstawionych przeze mnie rad, czeka Cię rozmowa z dzieckiem oraz wprowadzenie zmian.

Jest jeszcze coś, co możesz zrobić...

Otóż, możemy faktycznie wpływać na rzeczywistość wokół nas. Jeśli rozpałiło się w Tobie pragnienie walki o zachowanie niewinności Twojego dziecka w sferze seksualnej, to nie ograniczaj tego pragnienia. Być może Twój przyjaciele – którzy nie są świadomości skali problemu bądź boją się go poruszyć, bo nie wiedzą, co zrobić, jeśli okaże się, że ich dziecko tkwi w pornografii – będą Ci wdzięczni za taki prosty gest – podaj ten ebook dalej.

Jeśli mi nie wierzysz, może przekonają Cię badania, mówiące o tym, jak dużo rodziców żyje w nieświadomości omawianego tutaj zagrożenia:

Źródło: www.eukidsonline.net. Analizy i szczegółowe informacje udostępnione przez L. Kirwil – EU Kids Online PL, 2014-12-21

Dołącz do tych, którzy niosą nadzieję wielu rodzicom.

Pragniemy, aby jak najwięcej osób poznało prawdę o pornografii i jej destruktywnym wpływie na nas i nasze rodziny. Jeśli uważasz, że to co robimy ma znaczenie, to możesz pomóc zmieniać rzeczywistość wokół wspierając finansowo nasze działania.

INSTYTUT ROZWOJU
MĘŻCZYZNY

Instytut Rozwoju Mężczyzny funkcjonuje w ramach organizacyjnych Stowarzyszenia Możesz, które jest Organizacją Pożytku Publicznego. Stowarzyszenie i Instytut nie prowadzą działalności gospodarczej i utrzymują się z darowizn. Przekazane nam darowizny można odliczyć od podstawy opodatkowania.

Stowarzyszenie „Możesz”

ul. Tysiąclecia 41/98, 40-875 Katowice

nr konta: 54 2130 0004 2001 0401 8222 0001

Tytuł przelewu: Darowizna na cele statutowe Stowarzyszenia Możesz – Profilaktyka

Możesz nam również pomóc podarowując 1% z Twojego podatku:
KRS nr 0000265358 Stowarzyszenie Możesz

Wejdź na stronę www.mezczyzna.org.pl

i udostępnij informację o ebooku w mediach społecznościowych.

*Z serii „Powołani do wolności”
ukazał się również ebook*

